

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos Derivadas do Contexto Socio-Cultural

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos Derivadas do Contexto Socio-Cultural			
Código	P02M081V02201			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicossocioeducativa Dpto. Externo Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Conde Rodríguez, María Ángeles			
Profesorado	Conde Rodríguez, María Ángeles Fariña Rivera, Francisca Mosqueda Bueno, Olegaria Rodríguez Enríquez, Mónica Vázquez Figueiredo, María José			
Correo-e	angelesconde@uvigo.es			
Web	http://masterapooeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Con esta materia trátase de sensibilizar aos futuros profesionais da educación de como os condicionamentos socioculturais, étnicos, económicos, de violencia e/o xénero impactan diferencialmente na aprendizaxe xerando con frecuencia necesidades educativas especiais.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.

- C1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- C3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.
- C4 Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- C5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- C6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.
- D1 Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria
- D4 Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
- D6 Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
- D7 Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.
- D9 Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Identificar e interpretar a natureza dos procesos de identidade e de diversidade socio-cultural e as súas implicacións para a aprendizaxe e desenvolvemento humano.	A2 A3 B2 B4 C1 C3 D1 D4 D6
Detectar e analizar barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación no alumnado, derivadas do contexto familiar e sociocultural e as súas problemáticas.	A2 A3 B2 B4 C1 D1 D4
O estudante obterá coñecemento de modos de investigación en Belas Artes.	
Seleccionar programas para o apoio específico educativo na aprendizaxe de persoas con diversidade social e cultural	A2 A3 A5 B2 B3 C1 C3 C4 D1 D4
Desenvolver accións e programas para potenciar a igualdade de oportunidades e a integración dos diferentes grupos sociais.	A2 A3 A5 B2 B3 B4 C3 C4 C5 D4 D6 D9

Evaluar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas e servizos de apoio na atención á diversidade do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

A2
A3
B4
C5
C6
D7
D9

Contidos

Tema

Familia, Sociedade e escola: consecuencias derivadas da ruptura de parella dos proxenitores no ámbito escolar. Parentalidad positiva e Programas de apoio ás familias con proxenitores separados	Formas de análise e avaliación Educación e igualdade de oportunidades. Intervención para a prevención do fracaso e a mellora do rendimento
O maltrato infantil. Contexto familiar e contexto educativo	Formas de análise e avaliación Intervención ante o maltrato infantil Intervención para a prevención e tratamento de as condutas violentas
Condutas disruptivas, desadaptación social de nenos e novos e as súas consecuencias na aprendizaxe e a desadaptación escolar	Personalidade e Conduta social Desadaptación social e problemas escolares Sistemas de regulación e inhibición da conduta disruptiva
Influencia dos estereotipos de xénero nas traxectorias académicas	Expectativas sociais. Identidades e traxectorias académicas de alumnos e alumnas. A coeducación no sistema educativo. Orientacións para a intervención.
Intervencións nas necesidades específicas de apoio educativo derivadas de carencias culturais ou situacións de multiculturalidade. Inmigración, pobreza e escola	Metodoloxías e técnicas de traballo máis adecuadas para o traballo con inmigrantes Análise de casos. Sistemas de intervención e mellora para as dificultades de aprendizaxe

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	2	0	2
Seminario	6	0	6
Traballo tutelado	8	0	8
Seminario	4	0	4
Traballo	0	55	55

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos principais contidos teóricos da materia con axuda de medios audiovisuais.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e a análise dos procedementos utilizados no plantexamento sobre o tema.
Traballo tutelado	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión de o/a docente. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas de o estudante.
Seminario	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballo tutelado	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Seminario	Asesoramento para o desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	20	A2 B2 C3 D1 A3 B3 C4 D6 D7 D9
Traballo tutelado	40	A2 B2 C1 A3 B3 C3 B4 C4 C6
Traballo	40	A2 B2 C1 D1 A3 B3 C3 D4 A5 B4 C4 D6 C5 D7 C6 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, polo que a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser dun mínimo do 80% da materia. O/a estudante que falte a algunha sesión deberá poñerse en contacto co/a docente para realizar a/s tarefa/s correspondente/s.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% de cualificación nese apartado.

O alumnado que non entregue en prazo os traballos requeridos para a avaliación continua poderá presentarse a unha proba de avaliación, acorde ao programa da materia, que se celebrará no período oficial establecido para o primeiro cuadrimestre.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Poden consultarse as datas de avaliación da materia na web do Mestrado ou no espazo correspondente da plataforma de teledocencia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Armas, M., **Prevención e Intervención ante problemas de conducta. Estrategias para centros educativos y familias.**, Wolters Kluwer España, 2007

Mañeru, A., **La diferencia sexual en la educación. En Niñas: La discriminación invisible.**, UNED, 2002

Sandoval, M. y Simón, **Los alumnos con problemas de conducta. Claves para la formación del profesorado**, 2007

Rodríguez, C., **Género y cultura escolar**, Morata, 2011

Simón, C., **Hacia la comprensión de las dificultades de comportamiento y adaptación en el aula, en el marco de una educación que promueva la inclusión. En A. Moreno y M. Soler (Coords.). La disrupción en las aula**, Ministerio de Educación y Ciencia, 2006

Subirats, M. y Tomé, A., **Balones fuera. Reconstruir los espacios desde la coeducación**, Octaedro, 2007

Bibliografía Complementaria

Baráibar, J.M., **Inmigración, familias y escuela en educación infantil.**, MEC, 2005

Espinosa, M.A., Ochaíta, E. y Espinosa, A, **La educación para la igualdad. Volúmenes I y II. Madrid**, Dirección General de la Mujer de la CAM, 1999

Fernández, J. (coord.), **Nuevas perspectivas en el desarrollo sexual y de género**, Pirámide, 1988

EURYDICE, **La integración escolar del alumnado inmigrante en Europa**, Comisión Europea, 2004

Lahire, B., **Los orígenes de la desigualdad escolar. En Á. Marchesi y C. Hernández (eds.), El Fracaso escolar: Una perspectiva internacional (pp. 61-71)**, Alinza, 2003

Santos Guerra, M.A., **El harén pedagógico. Perspectiva de género en la organización escolar.**, Graó, 2000

Siguán, M., **La escuela y los inmigrantes**, Paidós, 1998

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de

avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

Plan de Continxencias

Descrición

== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ==

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

Para o curso 2021-2022 se preven tres posibles escenarios:

- docencia 100% presencial
- docencia mixta, con parte presencial e parte virtual
- docencia 100% virtual

A medida en que as circunstancias o requiran poderíase pasar de foma dinámica dun escenario a outro ao longo do curso, buscando o menor impacto posible no seu desenvolvemento.

===== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS =====

Metodoloxías docentes que se manteñen

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario a outro. En calquera caso, a única diferenza refírese ao espazo (presencial ou virtual) no que se desenvolverá a actividade. De ser necesario recorrer ao ensino virtual, total ou parcialmente, as metodoloxías previstas adaptáranse á modalidade de execución a distancia.

Metodoloxías docentes que se modifican

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual dos docentes, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia

como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2021-2022. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero sí no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual, ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican

Para o curso 2021-2022, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

Novas probas

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional

Non hai.
